

29.10.2024
ТСШ№5

Імперативи розвитку мовно-літературної освіти в умовах упровадження реформ НУШ

МИСТЕЦТВО ОЦІНЮВАННЯ В НУШ

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови як державної в класах (групах) з навчанням мовами корінних народів і національних меншин на засадах Нової української школи

Модель 1

Оцінки за семестр виставляють на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або кількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), визначеною / визначених у Критеріях оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням результатів поточного оцінювання (ПО) за певну групу загальних результатів (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4). Під час застосування цієї моделі потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом семестру.

№	Прізвище та ім'я учня (учениці)	...	...	...	17	...	...	...	30	...	...	...	10	...	...	...	24	...	...	07	...	14	...	...	ГР	ГР	ГР	ГР	І семестр	
		09	09	09	09	09	09	09	09	10	11	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	12	1	2	3	4		
1	.... Андрій	8		8	9	7		8	8	9			8		8		7		9	9		7	8	7	8	8	7	8	8	
2	..... Оксана	9	7			7		7	9	10	7	7	9		8		7		9	10		8		8	9	8	7	8	8	
3	..... Василь	8		9	9	11	8	8	9	11			10		8		9			11		9	10	9	10	10	10	10	9	10
		ГР1	ГР2	ГР2	ГР1	ГР3	ГР1	ГР2	ГР3	ГР2	ГР3	ГР4	ПР ГР1	ГР2	ГР4	ГР4	ПР ГР3	ГР4	ГР1	ПР ГР2	ГР1	ПР ГР4	ГР1	ГР2						

$ПР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1$

Модель 2

Оцінки за семестр виставляють за результатами комплексної підсумкової роботи (КПР ГР1 / КПР ГР2 / КПР ГР3 / КПР ГР4), завдання якої дають змогу встановити рівень навчальних досягнень за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями (її зазвичай проводять наприкінці семестру), з урахуванням динаміки особистих досягнень учня / учениці протягом семестру. Свідченням цього учнівського поступу є **поточне оцінювання за певну групу загальних результатів (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4).**

№	Прізвище та ім'я учня (учениці)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	10	...	...	...	...	...	...	07...	14...	...	ГР	ГР	ГР	ГР	І семестр		
		09	09	09	09	09	09	09	10	11	11	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	1	2	3	4			
1	.... Андрій	8		8	9	7		8	8	9		8		8		7		9	8	9	7	7		8	9	7	8	8
2	..... Оксана	9	7			7		7	9	10	7	7		8		8		9	9	10	7	8		9	10	7	8	8
3	..... Василь	8		9	9	11	8	8	9	11			10		8		9		10	11	9	9		10	10	10	9	10
		ГР 1	ГР 2	ГР 2	ГР 1	ГР 3	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 2	ГР 3	ГР 4	ГР 1	ГР 2	ГР 4	ГР 4	ГР 2	ГР 4	ГР1	КПР ГР1	КПР ГР2	КПР ГР3	КПР ГР4					

Модель 3

Оцінки за семестр виставляють **за підсумками комплексної підсумкової роботи (КПР ГР1 / КПР ГР2 / КПР ГР3 / КПР ГР4)**, завдання якої дають змогу встановити рівень навчальних досягнень за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями, або **на основі підсумкових робіт (ПР)** за однією або декількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), з урахуванням **тематичного оцінювання (ТО)**. У разі відсутності учня / учениці на уроці в день проведення комплексної підсумкової роботи, оцінки за групами загальних результатів виставляють, ураховуючи поточне оцінювання протягом вивчення окремої теми.

№	Прізвище та ім'я учня (учениці)	...	...	...	...	...	Т Є М Я Т И Ч Н Я	...	...	...	...	...	Т Є М Я Т И Ч Н Я	...	...	...	10	...	07... 12		14... 12		...	ГР	ГР	ГР	ГР	І с е м е с т р	
		09	09	09	09	09		10	10	10	10	10		10	10	11	11	11	12	12	12	12	1	2	3	4			
1	.... Андрій	8		7		8	8	8	7	7			9	8	9	7	8		6	н	н	н	н		8	8	7	7	8
2	..... Оксана	9	8			7	9	8	9			9		8	10	7	7		9	9	6	7	8		9	8	8	8	8
3	..... Василь	8		9	9		9	9			11		8	9	11			10		10	11	9	9		10	11	9	9	10
		ГР 1	ГР 2	ГР 2	ГР 1	ГР 4	ГР 3		ГР 3	ГР 4	ГР 2	ГР 4	ГР 1		ГР 2	ГР 4	ГР 1	ГР 4	ГР3	КПР ГР1	КПР ГР2	КПР ГР3	КПР ГР4						

ГРУПА 1. УСНА ВЗАЄМОДІЯ

ВИДИ РОБОТИ: АУДІЮВАННЯ, ДІАЛОГУВАННЯ, УСНИЙ ТВІР/ПЕРЕКАЗ (1-2 учні/учениці на урок)

- Презентація Юлії Романенко "Оцінювання усної взаємодії" https://drive.google.com/file/d/1P_HcfJYvrEUaoUhhvHWQ-FR1SglB3_cVL/view?usp=drive_link
- Окрім того, індивідуальне оцінювання говоріння і читання рекомендовано проводити в межах поточного оцінювання учнівства.
- Для цих видів діяльності не потрібно відводити окремих уроків, визначати стовпець без дати на сторінці класного журналу.

8 загальних результатів

ГРУПА 1

- сприймає** усну інформацію [МОВ 1.1]
- перетворює** інформацію з почутого повідомлення в різні форми повідомлень [МОВ 1.2];
- виокремлює** усну інформацію [МОВ 1.3];
- аналізує та інтерпретує** усну інформацію [МОВ 1.4];
- оцінює** усну інформацію [МОВ 1.5];
- висловлює та обстоює** власні погляди, ідеї, переконання [МОВ 1.6];
- використовує** вербальні та невербальні засоби під час представлення своїх думок [МОВ 1.7];
- регулює** власний емоційний стан [МОВ 1.8]

42

орієнтири для оцінювання на завершення 6 класу

40

орієнтирів для оцінювання на завершення 9 класу

Зразки завдань групи 1

Підсумкова діагностична робота «Говоріння»³⁷

Загальна інструкція

Робота містить 3 завдання. **Завдання 1** передбачає опис ситуації (події, людей, предметів, тварин тощо), зображеної на фото (висловлювання обсягом 10 фраз). **Завдання 2** передбачає монологічне висловлювання на запропоновану тему (обсяг висловлювання 20–25 фраз). **Завдання 3** – діалог з учителем або вчителькою на задану тему або відповіді на ситуативні питання (обсяг 5 реплік / відповідей). Твої відповіді будуть фіксуватися.

Максимальна кількість балів, яку ти зможеш отримати, виконавши всі завдання правильно, – 52.

Завдання 1.

Можливий бал: 10

Розглянь світлину. Опиши те, що ти бачиш, зв'язним текстом, обсягом не менш ніж 10 фраз, з-поміж яких мають бути і прості, й складні речення. Ти можеш розказати про місце, людей (їхні вік і зовнішність), предмети (їхні розмір, форму, колір, призначення), подію / ситуацію тощо. Дотримуйся нормального темпу мовлення, норм літературної вимови, а також лексичних і граматичних норм.

Завдання 2.**Можливий бал: 30**

Багато молодих людей у світі не цікавляться політикою, не беруть участі в житті суспільства, не ходять на вибори. Чи вся сучасна молодь, на твою думку, пасивна? Вислови свою думку, дотримуючись структури тексту-роздуму обсягом 20-25 фраз. Використовуй засоби художньої виразності, зокрема для посилення емоційності свого висловлювання.

Завдання 3.**Можливий бал: 12**

Ти плануєш провести вихідні разом із друзями за містом. Запропонуй місце й час відпочинку, розкажи, як туди дістатися, нагадай про необхідні речі (які треба взяти з собою), безпечні розваги. Сформулюй 5 фраз до запропонованої ситуації, наводячи аргументи, які б переконали друзів дослухатися до твоєї думки.

Як використати вправу в підручнику для оцінювання говоріння

369. а) Прочитайте вірш. Поміркуйте над його змістом. Визначте тему й основну думку.

Найогидніші очі порожні,
Найгрізніше мовчить гроза,
Найнікчемніші дурні вельможні,
Найпідліша брехлива сльоза.
Найпрекрасніша мати щаслива,
Найсолодші кохані вуста.
Найчистіша душа незрадлива,
Найскладніша людина проста.
Але правди в брехні не розмішуй,
Не ганьби все підряд без пуття,
Бо на світі той наймудріший,
Хто найдужче любить життя.
(8. Симоненко)

б) Яку роль у тексті відіграють прикметники? Визначте ступені порівняння прикметників і випишіть їх разом з іменниками.

в) Доведіть, що виділені слова є не прикметниками, а прислівниками.

Учитель чи вчителька так само легко може використати наведене завдання для проведення комплексної роботи з формування навичок усного монологічного мовлення. Наприклад, завдання **а)** на визначення теми й основної думки вірша можна розширити, точно вказавши додаткові вимоги до усної відповіді, як-от:

Обсяг мовлення – не менш ніж 8–10 фраз. Фрази повинні бути повними реченнями.

Перша частина мовлення – висловлення загального враження від вірша.

Друга частина мовлення має складатися з двох елементів: 1) спочатку визначення теми, 2) потім визначення основної думки вірша. При цьому кожен елемент має містити аргументацію та/або цитату чи посилання на текст.

Третя частина – висловлення загального судження й подяка поетові за вірш.

Особливості мовлення: виразне інтонування частин, окремих важливих думок; дотримання лексичних норм, уникнення повторів;

Усі ці додаткові вимоги потім легко трансформуються в рубрики оцінювання, приклади розроблення яких наведено в попередньому розділі.

Своєю чергою завдання **б)** може бути посилене такою інструкцією:

Обсяг мовлення – не менш ніж 4–5 повних фраз. Фрази повинні бути повними реченнями.

Перша частина мовлення – повідомлення про те, що таке прикметник і яка його роль у мовленні.

Друга частина мовлення – 1) повідомлення про кількість прикметників у вірші та про граматичну особливість більшості з них; 2) повідомлення про відмінність між ужитими прикметниками та про те, яку роль це відіграє для формування змісту тексту (протиставлення високого й ницого).

Третя частина мовлення – повідомлення про емоції, які виникли завдяки вживанню поетом значної кількості прикметників.

Особливості мовлення: повільне мовлення, сухість викладу.

Так само, як і у випадку із завданням **а)**, до завдання **б)** легко розробити схему оцінювання, яка дасть змогу побачити деякі сильні й слабкі сторони усномовленнєвої діяльності конкретної дитини.

Як попередні два, останнє завдання **в)** також легко може бути перетворене на якісний інструмент для забезпечення оцінювання спроможності окремих учнів чи учениць будувати монологічні висловлення наукового стилю. Погодьмося, що якщо дитина спродукує усну відповідь на зразок наведеної нижче (завдяки тому, що їй буде попередньо надано чіткі інструкції), то це багато чого може сказати вчителеві чи вчительці не тільки про рівень сформованості в неї наукового мислення (група результатів «Дослідження мовлення»), а й про рівень розвитку здатності створювати структуровані монологічні тексти.

ГРУПА 2. РОБОТА З ТЕКСТОМ

ВИДИ РОБОТИ: ЧИТАННЯ МОВЧКИ, ЧАСТО – ЗАВДАННЯ У ФОРМАТІ PIZA

- Презентація Ірини Клименко "Підсумкове оцінювання НУШ" https://drive.google.com/file/d/1ZvTW0n57O2TJAvvGX0SdnorbYM0t8xpo/view?usp=drive_link
- У рекомендаціях до викладання навчальних предметів та інтегрованих курсів мовно-літературної освітньої галузі наголошено, що вивчення текстів напам'ять не є обов'язковим.
- Вимоги робити запис про результати перевірки вивчення учнями творів напам'ять із подальшим виставленням оцінок у журналі також немає.

ГРУПА 2

7 загальних результатів

Сприймає текст [МОВ 2.1]

Аналізує та інтерпретує текст [МОВ 2.2]

Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід [МОВ 2.3]

Оцінює текст [МОВ 2.4]

Обирає тексти для читання [МОВ 2.5]

Перетворює текстову інформацію [МОВ 2.6]

Читає творчо [МОВ 2.7]

34

орієнтири для оцінювання на завершення 6 класу

31

орієнтир для оцінювання на завершення 9 класу

Зразки завдань групи 2

ДОДАТКИ

Додаток А. Завдання PISA із читання, математики та природничо-наукових дисциплін і як їх виконують українські 15-річні підлітки: аналіз за підсумками PISA-2018	266
---	-----

https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf?fbclid=IwY2xjaWFRVY8BHRhzPP3YfGUCQTiaBGxMT0bwk1SlyCaxbM5Laduu3iybFvQZfvbqXGP1FA

Зразки завдань групи 2

<https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/PISA-zbirnyk-vprav-z-chytatskoi-hramotnosti-2022.pdf>

<https://undip.org.ua/library/yevropeyska-yakist-navchannya-dlya-krashchoyi-uspishnosti-uchniv/>

<https://undip.org.ua/library/zbirnyk-zavdan-u-formati-pisa-dlia-rozvytku-chytatskoi-hramotnosti-uchniv-chastyna-2/>

https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Zbirnyk-PISA-chytatska-hramotnist-2-chastyna_w-1.pdf

Зразки завдань групи 2

- <https://drive.google.com/file/d/14N2mHPNnlvFRmp0Uv8AW2QnHIjCtZEe4/view?usp=sharing>

ГРУПА 3

3 ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Створює письмові висловлення [МОВ 3.1]

Взаємодіє письмово в режимі реального часу (у цифровому середовищі) [МОВ 3.2]

Редагує письмові тексти [МОВ 3.3]

21

орієнтир для оцінювання на завершення 6 класу

19

орієнтирів для оцінювання на завершення 9 класу

ГРУПА 3. ПИСЬМОВА ВЗАЄМОДІЯ

ВИДИ РОБОТИ:

- **твір, есе, переказ, диктанти...**
- **письмова інтеракція есемес, дописи в соцмережах, коментарі...**
- **редагування**

Оцінювання письмової взаємодії (інтеракції) учнівства, зокрема в цифровому середовищі.

МЕТОДИЧНА ДОВІДКА

Письмова взаємодія (інтеракція) може здійснюватися з використанням таких жанрів, як:

- лист / імейл (паперовий або електронний),
- повідомлення (допис) в соціальній мережі,
- повідомлення (есемес) в месенджері,
- допис, публікація,
- блоговий запис,
- репліки в чаті чи на форумі тощо.

Усі ці жанрові форми є надзвичайно активними в буденному житті, а тому ДСБСО-2020 окремо акцентує увагу на тому, що результати навчання української мови мають, зокрема, виявлятися й у сформованості вмінь і навичок інтеракції, зокрема цифрової. Відповідно ці вміння та навички так само мають бути враховані для визначення рівня сформованості в учнів та учениць спроможності письмової взаємодії.

Взаємодіє письмово в режимі реального часу (у цифровому середовищі)[МОВ 3.2]

Письмова / писемна взаємодія (інтеракція) – комунікація в письмовій формі, що відбувається за законами, які мають багато спільного з усною формою мовлення, однак ніби із затримкою, як сповільнений діалог; обмін письмовими повідомленнями з різним ступенем віддаленості в часі (залежно від каналу комунікації / «посередника»).

Письмова / писемна онлайн-взаємодія – письмова взаємодія, що відбувається за посередництва сучасних технічних засобів і телекомунікаційних потужностей (зокрема інтернету), за певних умов стаючи максимально подібною за низкою ознак до усної мовленнєвої взаємодії (наприклад, переписка в чатах месенджерів, форумів, есемесповідомлення, імейли – за умови одночасної присутності учасників комунікації у відповідному онлайн-застосунку / середовищі).

Приклад завдання на інтеракцію

З наступного року українські школи переходять на дванадцятирічну освіту – Кабмін схвалив концепцію Нової української школи. 12 років в школі дозволять дітям успішно вибрати профіль подальшого навчання. Саме три останні класи (10, 11 і 12) будуть профільними і дозволять більш глибоко підготуватися до навчання в обраному виші. Нагадаємо, що в 2002 році в Україні вже вводилася подібна ініціатива, проте через вісім років було вирішено відмовитися від неї. Аргументом стала “фінансова необґрунтованість”.

Освітній експерт Наталія Шульга зазначає, що вигоду 12-річної школи реформатори освіти намагаються пояснити останні десять років: “У першу чергу, старша школа отримує можливість займатися в основному профорієнтацією учнів, які хочуть добитися якихось успіхів на академічній ниві”.

А ось самі вчителі реформу оцінюють критично. “У нас не вчать дітей, як потрібно вчитися, вбирати інформацію, розбирати матеріал. Просто вбивають в голову інформацію. І поки вся система навчання не поміняється, буде неважливо, скільки дитина буде сидіти за партою – 10 або 12 років”, – говорить вчитель хімії Катерина Худобко.

Батьки про нововведення говорять в основному позитивно. “Нова концепція мені подобається тим, що у молодших класів буде більше часу адаптуватися після дитсадку – без оцінок, але з іграми та веселощами”, – говорить киянин Дмитро Винник. Однак деякі ініціативу сприйняли зі скепсисом. “Закінчувати в 18-19 років? У такому віці дітям вже не до навчання”, – говорить Сергій Лазицький, син якого через два роки піде в перший клас.

Вчитель 222: Міністерству аби вигадувати новації. А нас хто-небудь спитав? Ми, я думаю, краще знаємо, чи можна дитину тримати в школі до 19 років. Вони в цей час уже нічого не хочуть. Їм аби тільки погуляти. Ви гляньте на петеушників. Хіба це навчання? Профанація. Так буде й у 12 класі.

*Двома-трьома реченнями ввічливо зверніть увагу **Вчителя222** на сумнівність її негативних узагальнень. У відповіді обов’язково використайте фразеологізми однією міркою міряти, хоч кіл на голові теши.*

Учень 1

*Погодись з **Учнем 2010** або **КЕТ**, узагальнивши одним реченням його або її позицію. Наведи додатковий аргумент щодо підтриманої позиції, зацитувавши доречний для цього фрагмент із тексту.*

Учень 2010: А мені подобається ця ідея. Я зможу довше побути разом зі своїми друзями. А навчатися набагато легше й ефективніше в колективі, який тобі близький.

КЕТ: Ага, **Учень 2010**, а якщо ти свого класу не можеш терпіти, а тобі доведеться з ними сидіти аж до 19 років. Хай краще буде 10-річна, а не 12-річна школа. А навчитися професії якоїсь можна й на якихось курсах. Їх зараз море! А головне – саме там можна знайти людей зацікавлених, із якими точно чогось зможеш досягти ;)

Учень 1

Випускник 2

ГРУПА 4

2 загальні результати

Досліджує мовні явища [МОВ 4.1]

Використовує знання з мови в мовленнєвій творчості

[МОВ 4.2]

8

орієнтирів для оцінювання на завершення 6 класу

8

орієнтирів для оцінювання на завершення 9 класу

ГРУПА 4. МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ

**ВИДИ РОБОТИ:
мовні вправи, тести,
дослідницькі
завдання**

Дослідницьке завдання – завдання, що передбачає залучення учнів та учениць до самостійних власних спостережень, під час яких вони встановлюють зв'язки предметів і явищ дійсності, доходять певних висновків, пізнають закономірності тощо. Провідна мета дослідницьких завдань – формування в учнівства практичних умінь і навичок здійснення навчального дослідження як універсального способу освоєння дійсності, розвиток мовних дослідницьких здібностей, дослідницького типу мислення, здобуття суб'єктивно нових знань з мови.

Види дослідницьких завдань (за різними критеріями):

- **за формою виконання:** індивідуальні, групові, фронтальні;
- **за формою мовлення:** усні, письмові, комбінованого типу;
- **за характером змісту навчального матеріалу:** теоретичні, практичні;
- **за характером мисленнєвої діяльності:** з індуктивною, дедуктивною, індуктивно-дедуктивною, дедуктивно-індуктивною схемою розв'язання;
- **за логічним прийомом, покладеним в основу:**

дослідження-абстрагування,	дослідження-аналіз,
дослідження-відновлення,	дослідження-класифікація,
дослідження-конструювання,	дослідження-моделювання,
дослідження-обґрунтування,	дослідження-порівняння,
дослідження-реконструювання,	дослідження-розпізнавання,
дослідження-синтез,	дослідження-узагальнення,
дослідження-характеристика;	
- **за способом формулювання умови:** з повною умовою, з недостатньою інформацією в умові, з надлишковою інформацією в умові;
- **за рівнем пізнавальної сфери:** перспективно-пізнавальні, аналітико-синтетичні, власне дослідницькі.

ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ

- складання пам'ятки «Від чого залежить грамотність людини» із використанням вивчених орфограм;
- створення хмарок слів «Способи словотворення»;
- спостереження за дієслівними словосполученнями, у яких допускаються помилки у формі залежного слова;
- створення дієслівного бургера;
- мінідослідження «Букви е, и в особових закінченнях I та II дієвідмін»;
- створення хмарки слів «Часи дієслів»;
- редагування медіатекстів із активними дієприкметниками з метою заміни їх нормативними відповідниками (виступаючий – доповідач, обмежуючий – обмежувальний);
- створення кластеру «Морфологічні ознаки дієприкметника»;
- мініпроект «Н у дієприкметниках та нн у прикметниках дієприкметникового походження»;
- спостереження «Розділові знаки в реченнях із дієприкметниковими зворотами»;
- створення інфографіки «Морфологічні ознаки дієприслівника»;
- складання пам'ятки з використанням дієприслівників про дотримання академічної доброчесності;
- створення грона «Ступені порівняння прислівників»;
- складання інструкції (пам'ятки) «Безпечне користування інтернетом» із використанням прислівників;
- укладання карти знань «Написання прислівників разом, через дефіс та окремо»;
- аналіз медіатекстів, у яких вживаються прислівники вищого й найвищого ступенів порівняння;
- мінідослідження «Написання прислівників, що утворені шляхом поєднання іменника з прийменником та прислівникових словосполучень»;
- інфографіка «Службові частини мови»;
- створення інтерактивного аркуша про непохідні й похідні прийменники;

- укладання таблиці «Правильно – неправильно» на основі спостереження за мовленням однокласників;
- пояснення значення прислів'їв, приказок, крилатих висловів;
- створення інфографіки «Способи творення слів»;
- укладання словотвірного ланцюжка за прочитаними текстами;
- створення скрайбінгу про частини мови;
- створення кроссенсу «Рід іменників»;
- створення печворку «Незмінювані іменники»;
- складання та розігрування жартівливого діалогу «Мої позитивні й негативні риси характеру» з використанням іменників спільного роду (наприклад: задавака, вереда, білоручка, базіка) та іменниками, що можуть означати осіб чоловічого або середнього роду (ледащо, забудько, базікало);
- складання лінгвістичної казки «Вередлива частка не»;
- укладання карти знань «Відмінювання числівників»;
- мінідослідження «Розрізнення числівників і прислівників типу багато зошитів – багато знає»;
- укладання мінісловника «Числівники у фразеологізмах»;
- створення пазлу «Розряди займенників»;
- мінідослідження про вживання особових та присвійних займенників його, її;
- захист мініпроектів «Іменні частини мови»;
- мінідослідження мовних засобів різних стилів мовлення;
- спостереження «Використання мовних кліше і штампів, усталених зворотів у документах»;
- створення кроссенсу «Стили мовлення»;
- створення інфографіки «Текст, його основні ознаки»;
- спостереження за природою, укладання тематичного словника «Пори року. Зміни в природі»

ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ

Завдання на фонетику

9. Малюк кумедно вимовив скоромовку:

Кололева коло лева,
Коло кололеви — лев.
Лева любить кололева,
Кололеву любить лев.

Який звук він ще не навчився вимовляти?

А. звук Р   Б. звук Л   В. звук К   Г. звук В

І Прочитай уривок вірша, де зроблено пропуск.

Степ улітку — наче ..... ,
Розіслався навкруги,
Хто його обійме зором,
Хто угледить береги?!

У вірші степ порівнюється з

А. морем   Б. вінком   В. килимом   Г. малюнком

25. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

А. У Києві для слабозорих людей презентували 3D-модель Софійського собору.

Б. Цей соціальний проєкт розширить доступ до туристичних місць Кієва особам з особливими потребами.

В. На сайті КМДА повідомляють, що конструкцію встановлено за кошти добро добродійників і за сприяння низки громадських організацій.

Г. Рельєфна модель допоможе слабозорим людям «побачити руками» архітектурну пам'ятку.

Завдання на орфографію

1. У якому реченні НЕМАЄ жодної орфографічної помилки?

А. Багато хто з нас любить моркв'яно-яблучний сік, і він дійсно дуже користний.

Б. У соці є чимало поживних речовин, бо і морква, і яблуко — комори здоров'я.

В. Моркву варто їсти дітям для підвищення захисних сил організму й росту.

Г. А яблука допомагають покращувати пам'ять, а ще — почуватися неголодними.

Г. Тому не відмовляйся, якщо випаде нагода випити склянку смачненького

Завдання на лексику

4. Прочитай текст Василя Голобородька, де зроблено пропуск.

Такий великий дощ,
Що в..... збирається
По ополонику води.

Яке слово треба вставити на місці пропуску?

- А. каструлі
- Б. ложці
- В. діжці
- Г. калюжі

12. Прочитай вірш із пропуском.

Вже співають на базарі
й перехожі на бульварі:
підіймайло — Траляляйло,
листоноша — Траляльоша
перукарка — Тралялярка
_____ Тралялейський.

Замість пропуску у вірші має бути назва професії

А

Б

В

Г

5. Прочитай вірш і добери його правильне завершення.

Ми півника малюємо.

Стоїть він на горбку й, дугою
шию вигнувши, Кричить
«ку-ку-рі-ку!».

На ніженьках у півника —
Сап'янці золоті.

На крилах — синє пір'ячко.

Зелене — на хвості.

**А знаєш, чом у півника
Зелений гребінець?**

А. Тому, що загубили ми
Червоний олівець.

В. Тому, що розірвали ми
Червоний ремінець.

Б. Тому, що засміявся нам
Веселий промінець.

Г. Тому, що малював його
Такий собі знавець.

1. КІНЬ-ВІЖКИ

А. човен — весла

Б. віл — ярмо

В. вагони — електровоз

Г. велосипед — руль

Д. літак — авіадиспетчер

2. ДЕРЕВО — КОРИНЬ

А. будинок — фундамент

Б. пам'ятник — постамент

В. квітка — горщик

Г. шафа — підлога

Д. картина — цвях

3. ПОВІСТЬ ПИСЬМЕННИК

А. літак — механік

Б. стіл — професор

В. лист — адресант

Г. ліки — лікар

Д. товар — продавець

4. СОН - СОНЦЕ

А. ряд — рядок

Б. суд — судак

В. дно — днище

Г. кіл — кілля

Д. рід — рідня

5. ЛІС-ЛІСОК

А. мед — медик

Б. кок — кокон

В. куб — кубик

Г. гол — голка

Д. рис — риска

18. _____ Чарльза Дарвіна, головною рушійною силою еволюції є _____ добір.

- А. По теорії, природній
- Б. За теорією, природний
- В. Згідно теорії, природний
- Г. У відповідності до теорії, природній
- Д. Відповідно теорії, природній

Завдання на синтаксис

29. Поедняйте виділені фрагменти простих (1 — 4) і складних (А — Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

1. Десь із рік тому я поїхав до Старобільська **навчатися** комп'ютерного дизайну.

2. **Незважаючи на труднощі**, намагався опанувати складний матеріал.

3. **Через пандемію COVID-19** продовжив навчання самостійно.

3. Як відомо, **за розуміння** основ предмета опанувати щось самостійно доволі легко.

	А	Б	В	Г	Д
1	☐				
2	☐				
3	☐				
4	☐				

Складне речення

А. Я постійно намагаюся підвищувати власну майстерність, **аби не пасти задніх у своїй галузі**.

Б. **Хай як інформаційні технології роблять інакшим наше життя**, замінити ними живе спілкування під час навчання неможливо.

В. Іноді найбільші прориви в дослідженні будь-чого стаються несподівано, **адже ніколи не передбачиш сприятливого для цього збігу обставин**.

Г. **Якщо брати до уваги ї лише позитивні результати власної діяльності**, можна не боятися труднощів на шляху до мети.

Д. Закономірно не знати того, **що тобі раніше не траплялося**.